

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Initium Sapientiae & Finis: Timor Domini, & Amor Dei: Seu
de fuga peccati, deque dilectione summi boni**

Comitin, César Jean-Baptiste

Coloniae, 1709

§.6. Visio Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50773)

Compara nunc mundum, mundo. qualis hæc Babylon, ubi flemus? qualis illa Hierusalem, *quæ edificatur ut civitas, cuius participatio ejus in idipsum?* ô patria! cæli domus! & tu, ô anima mea, carcerem exiliûmque præfers? sed esto, utcumque terram ambias præ cælo, punctumque puncti præ immenso; etiãne præ Deo, qui terram dedit, & cælum parat? infelix! ut ille dives, guttam amas in inferno, cui torrens voluptatis ruit è cælo? Eheulquantâ jacturâ, & pro quantum? næ si totus orbis, inquit Chryso-
 stomus, in lacrymas iret; id haud unquam pro merito fieri posset. Erit, erit quando super flumina fleas non jam Babylonis, nec in medio terræ; sed in medio gehennæ inter *glareas Cocyti*, (*Job. 31.*) triste illud ac ferale occinens: *Nos insensati*. Sed absit, absit inauspicata conjectura. Corrigo dictum. Erit, erit, quando inter amœna virentia byssino vestita candido & mundo, Agnûmque sponsa sequens, exclames, ut in epithalamio: *Gaudeamus & exultemus; quia venerunt nuptia Agni.*

§. 6. *Visio Dei.*

Summa sunt hæc, fateor; at collata Deo
 non

lis
u-
ri-
is!
ue
ias
n-
, &
m
nit
na
o-
ro
er
e-
a-
c-
u-
it,
no
ni
o:
nt

o
n

non adjumenta felicitatis, non ornamenta sponsæ, sed impedimenta videbuntur. En spectaculum do novum, do antiquum, do æternum: ipsum nempe Deum, quo simul uno possidentur universa. Est enim *summum bonum; est omne bonum; est bonum omnis boni*. Cape ista, si potes; & si non potes, crede. Non enim ideo fides credit quia capit, sed ideo capit, quia credit. *Magnus est Deus*, inquit Dionysius; *sed suâ magnitudine omnem transilit infinitatem*: neque singulari ac quodam definito, ut cetera, modo est; *sed est simpliciter*, & ut loquitur, *incircumscriptivè*. Nec bonum, sed *bonitas ipsa*, unde dictum est: *Sentite de Domino in bonitate*, non in bono. *Tolle hoc*, addit Augustinus, *tolle illud. Et vide ipsum bonum si potes. Et sic videbis Deum*. Audi quid nunc dicam. Ecce Deus tuus omnia cum possit vel solo nutu; constat hoc instanti posse tot procreare mundos, quot in littore sunt grana, illo uno, quem habemus, infinitis partibus & majores, & pulchriores. Fac tamen nihil posse; adhuc tantus erit in seipso, quantus erat in tot mundis. Quid ita? quia se solo dives, se solo summus, se solo infinitus: *quod enim est per essentiam tale*, (verba sunt D.

Thomæ) *non fit majus addendo illi aliquid, quod est per participationem tale.* Ipse, ipse sufficit sibi: *nec fons sitit, nec panis esurit, nec sol indiget luce, nec requies ipsa lassescit;* ut aureè vir aureus. (*Chrysologus.*) Præterea non est summum duntaxat bonum; sed etiam omne bonum, *omnium*, ut Athanasius loquitur, *essentialium*, hoc est, *naturarum substantialis causa.* Unde Theologus Nazianzenus: *Tu omnia, tu nihil rerum. Quem ego te appellem; cum ineffabilis sis & omnino- minus?* Postremò est bonum omnis boni. Ex ipso, per ipsum, & in ipso sunt omnia. *Utrumquodque*, inquit S. Thomas, *dicitur bonum bonitate divinâ, sicut primo principio effectivo, exemplari, & finali totius bonitatis.* Denique quid dici potest ampliùs? solâ sui visione beatos facit. *Satiabor*, inquit, *cum apparuerit gloria tua.* Vide quid dicat. *Satiabor.* Alio loco dixit: *In quem desiderant Angeli prospicere.* Ecce satiantur simul & desiderant. Quod ut aliquâ ratione utcunque subodorêre; constitue beatas illas in cælo mentes, velut in quodam æternæ vitæ theatro, circumfusas undique Deo, semper avidas, sempérque plenas. Ibi relecto, ut Tertullianus loquitur, *æternitatis aulaeo*, magnum

num illud immensumque proscenium aperiri, emergere Deum, atque, ut ita dicam, in scenam dari, & cum illo causas rerum, origines, tempora, suggestus, vices, uno verbo omnia; novos etiam subinde & in singula momenta mundos exoriri, semperque pulchriores; exardescere interim ac suspensas animis, plenoque ore hiantes rapi, colliquefcere, incandescere, ac quodammodo igniri Deo. Ibi mirabiles fieri applausus non manuum, sed mentium, sed animorum. Ibi saginari, potari, inebriari torrente voluptatis in pace in idipsum. O in pace! ô in idipsum! Væ, væ mihi quia pollutus labiis etiam cum loquor, non loquor, & quæ dico, non dico! Si enim enarrari non potest gloria corporis; quanto minus animæ? *Quid mihi est in celo, aut à te quid volui?* Quid est, quid? inquit Augustinus, interrogans dixit, quia respondens non potuit. Et Apostolus, *Scio*, inquit, *hominem raptum huiusmodi usque ad tertium calum*. Bene habet. Occultum testem habemus. Age quid ibi vidisti? enarra tandem. inenarrabilia, ait, & quæ nec oculus, nec auris, nec cor capit.

O vitæ flumen æternæ, quod acquiri potest, æstimari non potest! *ubi nec fastidium*

E s

erit

erit, nec fames. Quid dicam nescio; sed Deus habet quid exhibeat, non invenientibus quomodo dicant. Hæc est enim illa mensura, quæ est sine mensurâ. Quod expectamus à Deo, non est nisi Deus. O regnum beatitudinis æterna, ubi juventus nunquam senescit, ubi decor nunquam pallescit, ubi amor nunquam tepescit, ubi sanitas nunquam marcescit, ubi gaudium nunquam decrescit, ubi vita terminum nescit! Tanquam latantium. (Augustinus, & Bernardus.) Quid est tanquam? quare tanquam? quia talis erit tibi jucunditas, qualem hîc non novimus. O spectaculum non jam mundi, neque de mundo; sed Dei, de-que Deo! Ut enim hîc spectaculum facti sumus, sic ille nobis vicissim in cælo. Erit unquam illa felix hora, nec jam brevis mora, quâ te fruar, Deus meus, in immensum, in æternum, in idipsum! O sancta Sion! cujus recordando super flumina sedimus & flevimus, spe læti, re tristes.

§. 7. *Amor beatificus.*

Est tamen, est adhuc unum, sine quo cetera sint nihil; osculum nuptiale & recipro-
cus amor inter ambos, dico sponsum atque
spon-